

ԵՂԵԳՆԱԶՈՐԻ ԹԻՎ 1 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ Դասի պլանավորում:Պլանավորման արդյունավետ եղանակների կարևորությունը

Ուսուցիչ՝ Վարդուհի Բոյաջյան

Ղեկավար՝ Աիդա Խալաթյան

Բովանդակություն	
ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ.....	3
ԴԱՍԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ.....	5
ՈՒՍՈՒՑՉԻ ՕԳՆԱԿԱՆԻ ԴԵՐԸ ԴԱՍԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿ	8
ԴԱՍԻ ՊԼԱՆ.....	8
ԴԱՍԱԼՍՈՂԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ	12
ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ	14
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿԸ.....	15

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Տարրական դասարաններում դրվում են մարդու կրթության ու դաստիարակության բոլոր գիտելիքների ու կարողությունների հիմքերը: Այս շրջանում է, որ երեխաները նախապատրաստվում են գիտությունների համակարգված դասընթացների ուսումնասիրությանը, որը հիմնականում իրականացվում է մայրենի լեզվի շնորհիվ:

Դասը հետաքրքիր, աշխույժ ու բովանդակալից դարձնելու նպատակով ուսուցիչը պետք է նախապես պլանավորի:

Ավանդական դասապլաններում նկարագրվում է հիմնականում դասի բովանդակային կողմը, որը հնարավորություն չի ստեղծում համակարգված մանկավարժական վերլուծություն կատարելու համար: Պլանավորման ներկայացվող ձևը հնարավորություն է ընձեռում առավելագույնս մանրամասնելու ուսուցչի աշխատանքը՝ սկսած դասին նախապատրաստվելուց մինչև արդյունքի գնահատումը:

Ինչ է նշանակում արդյունավետություն բառը: «Արդյունավետություն» լատիներենից թարգմանված «էֆեկտոս» նշանակում է գործողությունների կատարում, արդյունք: Ինչ է անհրաժեշտ դասի պլանավորումը արդյունավետ դարձնելու համար: Առաջին հերթին անհրաժեշտ է որոշել դասարանում ուսումնական գործընթացի արդյունավետությունը որոշող հիմնական գործոնները:

Արդյունավետ պլանավորման կարևոր ասպեկտներից մեկը ուսուցման նպատակների սահմանումն ու իրագործումն է: Ոչ միայն ուսուցիչը պետք է իմանա, թե ինչ է ուզում այս դասից, որոնք են այսօրվա գործունեության նպատակները, այլև յուրաքանչյուր աշակերտ պետք է հասկանա, թե ինչի՞ է ձգտում: Ուսուցիչը պետք է մշակի առաջադրանքներ, մտածի այդ նպատակներին հասնելու ձևերի և մեթոդների մասին, ընտրի տարբեր ռազմավարություններ, որոնք կօգնեն աշակերտներին հասնել արդյունքի: Պետք է նշել, որ այս նպատակները պետք է լինեն աշակերտների աչքի առաջ ամբողջ դասի ընթացքում: Պետք է հասնել այն բանին, որ դասը արդյունավետ լինի աշակերտի և ուսուցչի համար: Հասկանալու փուլում անհրաժեշտ է կիրառել այնպիսի ձևեր և մեթոդներ, որոնց միջոցով աշակերտն ինքը կհասկանա տեղեկատվությունը և գիտակցաբար կմոտենա ուսմանը և դասին: Այս փուլում ուսուցչի խնդիրը կլինի միայն օգնություն ցուցաբերելը:

Ուսուցիչը պետք է աշակերտներին ներգրավի աշխատանքի մեջ և թույլ տա, որ նրանք ակտիվորեն մասնակցեն դասարանում տեղի ունեցող ամեն ինչին: Դասը պլանավորելիս ուսուցիչը պետք է փորձի օգտագործել ինքնուրույն կամ ստեղծագործական առաջադրանքներ, որին հաջորդում է ինքնաստուգում կամ փոխադարձ ստուգում:

Ուսուցչի մասնագիտական որակներից մեկն էլ դա ճիշտ պլանավորելն է, որը դասի արդյունավետության բարձրացման կարևոր գործոնն է:

Դասը ճիշտ պլանավորման համար անհրաժեշտ է դասի խնդիրների և նպատակների հստակ գիտակցում: Այն ենթադրում է պատասխանել հետևյալ հարցերին՝

Ի՞նչ սովորեցնել, ինչու՞ սովորեցնել, ինչպե՞ս սովորեցնել:

Դասը պլանավորելիս ուսուցիչը պետք է նկատի ունենա և ներկա, և հեռահար խնդիրների լուծումը:

Իմ նպատակն է գտնել, թե որ եղանակները արդյունավետ կլինեն օգտագործել դասը պլանավորելիս:

Պլանավորման արդյունավետ եղանակների կարևորության մասին հետազոտական աշխատանք գրելիս օգտվել եմ «Ինչպե՞ս պլանավորել մայերիի դասը» գրքից, որտեղ ներկայացնում են մանկավարժական աշխատանքի պլանավորման նոր մոտեցումները:

ԴԱՍԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

Դասի նախապատրաստումը ցանկացած ուսուցչի աշխատանքի ամենակարևոր տարրն է : Այն կապված է պլանավորման հետ՝ նախապես պլանավորված միջոցառումների համակարգի կազմում, որը նախատեսում է ուսուցչի և աշակերտներին որոշակի գործողությունների կատարման կարգն ու ժամկետները:

Պլանավորման դերը հատկապես մեծանում է տարբեր ծրագրերով և դասագրքերով դպրոցների աշխատանքի պայմաններում:

Պլանը թույլ է տալիս ուրվագծել աշխատանքի համակարգ՝ նոր գիտելիքների ձևավորման, գործողությունների մեթոդների, արժեքային հարաբերությունների ձևավորման, դասերի միջև հստակ հարաբերություններ հաստատելու, լաբորատոր, գործնական աշխատանքների համակարգ ուրվագծելու, ուսուցման տարբեր միջոցների օգտագործման միջոցով մտածելու, ինքնուրույն աշխատանքի տեսակները որոշելու, դասի տեսակը որոշելու համար:

Դասի միապադաղ կառուցվածքը ծանոթ է դառնում աշակերտների համար և թույլ ակտիվացնում է նրանց ուշադրությունն ու մտածողությունը: Հետևաբար, անհրաժեշտ է դիվերսիֆիկացնել պլանավորված դասի մեթոդական կառուցվածքը՝ կախված առաջադրանքներից և բովանդակությունից: Ուսումնական գործընթացի պլանավորման այս կողմն է, որ ուղղված է յուրաքանչյուր դասի պլանի կազմմանը:

Դասի պլանավորումը ուսուցչի ստեղծագործական գործունեության ասպեկտներից մեկն է, որում իրականացվում են Նրա գիտական և մեթոդական գաղափարները, հմտությունն ու հնարամտությունը ուսումնական գործընթացի բնօրինակ կառուցման մեջ: Այդ իսկ պատճառով չի կարող գոյություն ունենալ որևէ թեմայի կամ առանձին դասի միակ լավագույն համակարգը : Նույն թեմայով ուսուցիչը կարող է տարբեր դասարանների համար մշակել տարբեր դասերի պլաններ:

Ցանկացած դասի որակը մեծապես որոշվում է ուսուցչի կողմից դրան նախապատրաստվելու մանրակրկիտությամբ: Ուսուցչի նախապատրաստվելը դասին սխեմատիկորեն կարելի է ներկայացնել հետևյալ կերպ.

Դասի պլանը դասի ուսուցչի նախապատրաստական աշխատանքի վերջնական արդյունքն է: Դասի պլանը կազմվում է թեմատիկ պլանի հիման վրա՝ հաշվի առնելով թեմայի ուսումնասիրության իրական առաջընթացը: Դասի պլանում նշվում է՝

- 1) դասի թեման.
- 2) դասի նպատակներն ու խնդիրները.

3) դասի կառուցվածքը՝ ուսումնական իրավիճակների հաջորդականությունը ուսումնական նյութի ներկայացման և աշակերտների ինքնուրույն աշխատանքի ընթացքում.

4) ուսուցման ցուցադրությունների ցանկը և վայրը.

5) դասի յուրաքանչյուր փուլի ժամանակը.

6) դասի համար անհրաժեշտ սարքավորումներ և ուսումնական միջոցներ. Դասի պլան մշակելիս հաշվի է առնվում աշակերտների պատրաստվածության աստիճանը նախատեսված բովանդակության գիտակցված յուրացմանը, նախատեսված ուսումնական գործունեության իրականացմանը: Շատ կարևոր է նաև նախօրոք կանխատեսել հնարավոր դժվարությունները, որոնք կարող են առաջանալ աշակերտների, հատկապես թույլ կատարողների համար, և նախանշել դրանք հաղթահարելու ուղիները (օրինակ՝ առաջատար հարց, ուսուցչի կամ կանչված աշակերտի լրացուցիչ բացատրություն, նկարչություն. գրատախտակի վրա և այլն): Պարտադիր չէ, որ դասի պլանը ծանրաբեռնված լինի: Այնուամենայնիվ, նպատակահարմար է, որ սկսնակ ուսուցիչը գրի մանրամասն պլան, իսկ բարդ թեմաների համար՝ կարճ դասի նշումներ:

Դասը պետք է լինի զգացմունքային, առաջացնի հետաքրքրություն սովորելու նկատմամբ և զարգացնի գիտելիքի անհրաժեշտությունը: Դասի տեմպը և ռիթմը պետք է լինեն օպտիմալ: Դասի ընթացքում ուսուցչի և աշակերտների մեջ անհրաժեշտ է լիարժեք շփում, պետք է պահպանվի մանկավարժական տակտ և մանկավարժական լավատեսություն: Պետք է գերիշխի բարի կամքի և ակտիվ ստեղծագործական աշխատանքի մթնոլորտը: Հնարավորության դեպքում պետք է փոխվեն աշակերտների գործունեության տեսակները՝ օպտիմալ կերպով համատեղելով դասավանդման տարբեր մեթոդներ և տեխնիկա: Ուսուցիչը պետք է ապահովի յուրաքանչյուր աշակերտի ակտիվ ուսուցումը:

Ինչպես վերը նշվեց, ուսուցման գործընթացի արդյունավետությունը մեծապես կախված է դասի ճիշտ պլանավորումից, որը կարելի է պատկերացնել հետևյալ հաջորդականությամբ՝ նախապատրաստական աշխատանքներ դասից առաջ, բուն դասը և վերլուծական աշխատանք, որը պետք է կատարել դասից հետո:

Արդյունավետ դասավանդման կարևոր նախապայմանն է դասին հանգամանալից նախապատրաստվելը: Սա ենթադրում է նյութին մանրամասն ծանոթանալ և դասի ողջ ընթացքը պատկերացնել: Թերևս ամենակարևորը դասի նպատակը պատկերացնելն է, ու՛ր ենք ուզում հասնել, ի՞նչ ուղիով, ի՞նչ միջոցներով: Պլանավորման ժամանակ հնարավոր է, որ կարիք լինի փոփոխելու մեթոդների հաջորդանակությունը՝ իրադրությանը հարմարվելու նպատակով:

Այս ամենի մասին նախօրոք հոգալը ուսուցչին լրացուցիչ վստահություն կներշնչի, կօգնի դասի հարթ ընթացքին և ժամանակի արդյունավետ տնօրինմանը:

Եթե փորձենք ընդհանուր առմամբ բնութագրել մեթոդը, ապա կարող ենք ասել, որ այն մանկավարժական գործունեության մի միջոց է, հնար, հիմնական գործիք, որով իրականացվում է ուսուցչի և աշակերտի համագործակցությունը:

Պլանավորման ժամանակ ուսուցիչը ընտրում է դասի նյութը, հստակեցնում իր մոտեցումները, գնահատում նյութի կերևորությունը, պարզում խնդիրներն ու նպատակները, խորհում, թե այն ինչպես կարող է նպաստել մտածողության ու ակտիվ ուսումնառության զարգացմանը:

Ուսուցիչը դասը պլանավորելիս պետք է հաշվի առնի նաև նախադրյալները՝ աշակերտը ի՞նչ նախնական գիտելիք ունի այդ թեմայից, և ի՞նչ հմտություն պետք է ունենա դասը հաջող յուրացնելու համար:

Ըստ Պիաժեի և նրա համախոհների՝ սովորելը նոր ինֆորմացիայի ասիմիլացիան է մեր ունեցած գիտելիքների մեջ, որի ընթացքում տեղի է ունենում այն ինֆորմացիայի ծավալի ընդարձակում, որ մենք ունակ ենք ասիմիլացնել: Ուստի, դասի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով, ուսուցիչը նախքան նոր նյութն անցնելը պետք է վեր հանի աշակերտի նախնական գիտելիքները այդ թեմայի վերաբերյալ:

Ուսուցիչը մինչ դասին անցնելը պետք է նախապես պլանավորի ժամանակը, մտածի անհրաժեշտ ռեսուրսների մասին:

Դասի պլանավորման հիմքում օգտագործվում է ուսուցման եռաստիճան մոդելը՝ խթանում, իմաստի ընկալում, կշռադատում:

Խթանման փուլի գլխավոր նպատակն է օգնել աշակերտներին իմի բերել դասանյութի վերաբերյալ իրենց նախնական գիտելիքները, շարժել նրանց հետաքրքրությունը և նպատակադրել սովորել նորը: Արդյունավետ խթանման վարժությունները կնպաստեն ակտիվ ուսումնառությանը:

Իմաստի ընկալման փուլում աշակերտը հաղորդակցվում է նոր նյութին: Այս փուլի ընթացքում ամենակարևոր ներգրավման աստիճանը, հետաքրքրությունը և եռանդը պահպանել կարողանալն է:

Կշռադատումը սովորելու գործընթացի այն փուլն է, երբ աշակերտները մտովի հետադարձ հայացք են գցում ու խորհում դասի ընթացքում հանդիպած գաղափարների և ընկալած նյութի շուրջ:

**ՈՒՍՈՒՑՉԻ ՕԳՆԱԿԱՆԻ ԴԵՐԸ ԴԱՍԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ
ԺԱՄԱՆԱԿ**

Ուսուցիչների օգնականները հիմնական աջակցության դեր են խաղում՝ օգնելով աշակերտներին հաջողության հասնել դպրոցական միջավայրում: Ուսուցչի օգնականի առաջնային դերն է օգնել ուսուցչին սովորական տնային առաջադրանքների կատարման, տնային առաջադրանքների հավաքագրման և գնահատականների գրանցման գործում: Օգնել ուսուցիչներին դասերի համար նյութեր և տեղեկատվություն պատրաստելիս: Նաև օգնություն դասի պլան կազմելու հարցում, հսկողություն դասի ճշգրիտ անցկացման նկատմամբ՝ ըստ պլանի:

Օգնում է ուսուցիչներին հանրակրթության պետական և առարկայական չափորոշիչներին ու ծրագրերին համապատասխան սովորողների ուսուցման ու դաստիարակության պլանավորման և իրականացման գործընթացներում, աջակցում է ուսուցիչներին հանրակրթության պետական չափորոշիչով և առարկայական չափորոշիչներով ու ծրագրերով, իսկ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողի համար՝ ԱՈԻՊ-ով սահմանված գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների առնվազն պարտադիր նվազագույն պահանջների յուրացման գործընթացներում՝ կիրառելով դասավանդման արդյունավետ մեթոդներ և տեխնոլոգիաներ:

ԴԱՍԻ ՊԼԱՆ

Քայլ 1 -Դասի սկիզբ՝ խթանում
· Կսովորեն Ճճ հնչյուն-տառը:
· Կհարստացնեն բառապաշարը:
· Կխորացնեն ճանաչողական հետաքրքրությունները:
Քայլ 2 -Նոր նյութի ներկայացում
Սովորել նկար-պատմությունը և տրված բառերը բաժանել վանկերի:
Լուծել խաչբառը և ճանապարհի բառով կազմել բառակապակցություն:
Տեքստից դուրս գրել ճ հնչյուն –տառով սկսվող բառերը:

Քայլ 3 -Ուղղորդված գործնական աշխատանք
Տրված բառաշարքից գտնել ավելորդ բառը և կազմել բառակապակցություն:
Աջուձախ
Տրված բառերի սկզբից կամ վերջից ավելացնել 6 հնչյուն- տառը:
Իսառնագիր
Վերականգնել բառերը:
Քայլ 4 -Ինքնուրույն աշխատանք/ իմաստավորում
Վերականգնել խառնված բառերով նախադասությունը:
Վանդակում գրել տրված նկարի համապատասխան բառը:
Քանի՞ վանկից է կազմված տրված բառը:
Քայլ 5 -Դասի ավարտ/կշռադատում
Անդրադարձ
Ի՞նչ սովորեցինք:

Մայրենի

I բ դասարան

Դասավար՝ Վարդուհի Բոյաջյան

Ուսուցչի օգնական՝ Մարինե Ավագյան

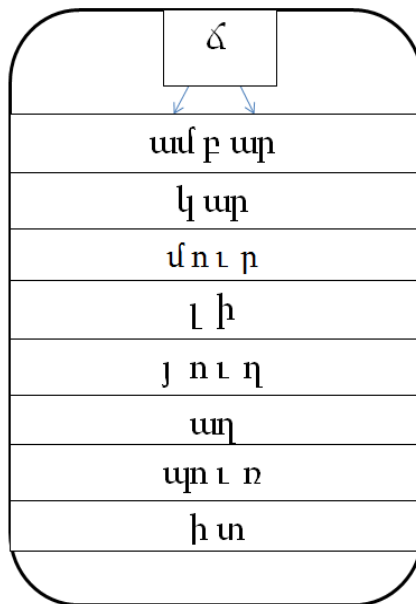
Դասի թեման – Ճճ հնչյուն-տառի ուսուցումը

Ուղղորդված գործնական աշխատանք

Աջուձախ

Գտնել ավելորդ բառը և այդ բառով կազմել բառակապակցություն:

- _____ ճանճ
- _____ ճպուռ
- _____ ճայ
- _____ ճագար
- _____ ճնճուկ

Վերականգնել բառերը:

- ռուճպ -
- այճ -
- ճրակ -
- ճմուր -
- ճճան -
- գաարճ -

Ինքնուրույն աշխատանք

1.Նշել վանկերի թիվը:

- մահճակալ -
- ճպուռ -
- ճիտ -
- ճուտիկ -
- մուրճ -
- ճանճ -
- ճաշարան -

2.Վերականգնել խառնված բառերով նախադասությունը:

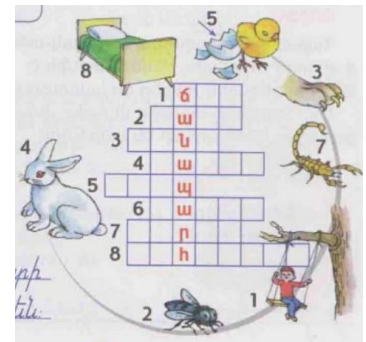
կապածի հիմա ցատկոտում է: Մինչև նման ճնճուկը ոտքերը

3.Վանդակում գրել տրված նկարին համապատասխան բառը:

Նոր նյութի ներկայացում

Սովորել նկար-պատմությունը,
բառերը բաժանել վանկերի:

Լուծել խաչքառը և ճանապարհ բառով
կազմել բառակապակցություն:

- Դուրս գրել ճ տառով սկսվող բառերը
- Ճպուռը ճռռում է:
- Ճանճը տոգոմ է:
- Ճայը ճչում է:
- Ճնճուկը ծվկում է:
- Ճուտիկը ծվծվում է:
- Մկնիկը ճսոճսոում է

ԴԱՍԱԼՍՈՂԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

- ❖ Դասի նպատակները և խնդիրները ձևակերպված էին հստակ, տեսանելի և ամբողջությամբ իրագործելի էին:
- ❖ Դասի փուլերը (ԽԻԿ) տրամաբանորեն շաղկապված էին, դասաժամը հագեցված էր համապատասխան պարագաներով՝ աղյուսակներ, պաստառներ, նկարներ, աշխատանքային թերթիկներ, մարկերներ, կաշուն թղթեր և այլն:
- ❖ Խմբերի չափը, կառուցվածքը, դերերը խմբերում համապատասխանում էին դասի բովանդակությանը:
- ❖ Դասի ընթացքում օգտագործվեցին արդյունավետ մեթոդներ, հնարներ, միջոցներ, դիդակտիկ նյութեր:
- ❖ Դասի յուրացումը ուսուցչուհին իրականացրեց կենտրոնների՝ «Կենտրոններով տեղափոխման ձևաչափ» մեթոդի կիրառմամբ, որին նաև իր ակտիվ աջակցությունը ունեցավ ուսուցչի օգնական՝ Մարինե Ավագյանը:
- ❖ Ուսուցման ամբողջ գործընթացի արդյունավետությունը տեսանելի էր, որովհետև ուսուցչուհին նախապես ներկայացրել էր առաջադրանքի, համագործակցության նպատակները, սոցիալական հմտությունների (օգնելու, խրախուսելու, արդյունավետ շփվելու...) կարողությունը, դասաժամը օգտագործվեց նպատակային:
- ❖ Առաջադրանքները տրվեցին հստակ, յուրաքանչյուր խումբ իր աշխատանքները կատարեց լիարժեք, ներկայացրին գրագետ, որից տեսանելի էր, որ նյութի յուրացումը, ուսումնասիրությունը հիմնավոր էր, հետաքրքիր:
- ❖ Ուսուցչուհին իր աշխատանքային ուսուցման ընթացքում կարևորեց սովորողների ինքնուրույն հետազոտական կարողունակության, սոցիալական հմտությունների զարգացման, արժեքային համակարգի ճիշտ ձևակերպումը:
- ❖ Վերահսկողությունը կազմակերպվեց ճիշտ և եթե անգամ կար միջամտություն, ապա այն բխում էր միայն դասի նպատակից:
- ❖ Դասը արդյունավետ էր, խրախուսելի, աշակերտ-ուսուցիչ գործողությունները՝ տեսանելի:
- ❖ Կազմակերպվեց պետական չափորոշիչներին համապատասխան ուսուցում-ուսումնասիրություն:
- ❖ Կար ակտիվ, արդյունավետ համագործակցություն ուսուցչի-ուսուցիչ օգնականի և աշակերտների միջև:

❖ Շատ հետաքրքիր էր կազմակերպված աշակերտների ինքնուրույն աշխատանքի, ուղղորդված խմբային աշխատանքի կենտրոնների և ուսուցչի օգնականի աշխատանքները:

❖ Հստակ էր դասի տևողությունը, խմբերի հաշվետվությունները բովանդակալից էին, անթերի, յուրօրինակ, վերլուծությունները պարզ:

❖ Գնահատվեցին բոլորը, ձեռք բերած գիտելիքները Կարծում եմ խորն էին և բազմակողմանի:

❖ Առաջադրանքները ուսուցչի և ուսուցչի օգնականի կողմից տրվեցին հստակ, կար հետևողականություն, Բոլորի աշխատանքները նրանց ուշադրության կենտրոնում էին:

Ամփոփիչ մի եզրակացություն՝ «Ուսուցչի կիրառած ուսուցման ձևերը, մեթոդները նպաստեցին աշակերտների ուսուցման, ուսումնառության բարձրացմանը»:

Դասը համարել հաջողված:

Դասավանդ՝ դպրոցի փոխտնօրեն Ա. Գրիգորյան

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Այսպիսով, նոր չափորոշիչների կարևորագույն կողմերից մեկը դասի պլանի ձևավորումն ու բովանդակությունն է: Դասի պլանի ճիշտ ձևավորումը թույլ է տալիս ուսուցիչներին ավելի արդյունավետ կազմակերպել ուսումնական գործընթացը և օգնում է աշակերտներին ավելի լավ յուրացնել նյութը:

Դասի պլանավորման օգուտն այն է, որ ժամանակ չի վատնում ուսումնական գործընթացի կազմակերպման վրա: Դասերի կազմակերպումը պետք է արվի նախապես, այնպես որ ամեն քայլականը մտածված է ամենափոքր մանրուքների վրա, իսկ դասը անցնում է հարթ և առավելագույն օգուտ է աշակերտների համար: Պլանավորումն օգնում է ուսուցիչներին, նրանց հնարավորություն է տալիս կենտրոնանալ մանրուքների վրա և չմտածել, որ մոռացել են գլխավորի մասին:

Դասի հաջող անցկացումը և առաջադրված նպատակներին հասնելը մեծապես որոշվում են ուսուցչի և աշակերտների համակարգված գործունեությամբ, ինչն, իր հերթին, կախված է դասին նրանց պատրաստվելուց: Ուսուցչի անմիջական նախապատրաստումը դասին բաղկացած է յուրաքանչյուր դասի հետ կապված թեմատիկ պլանավորման կոնկրետացումից, առանձին դասերի համար պլաններ մտածելուց և կազմելուց: Դասի պլանը (աշխատանքային դասի պլանը) անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր ուսուցչի համար՝ անկախ նրա էրուդիցիայից և աշխատանքային փորձից, քանի որ պլան կազմելու գործընթացում ուսուցիչը կանխատեսում է ապագա դասը՝ պատրաստելով ասես դրա սցենարը: Դասի պլանի շրջանակը, ինչպես նաև դրա բովանդակությունն ու կառուցվածքը կանոնակարգված չեն: Սկսնակ ուսուցիչները սովորաբար կազմում են դասի պլաններ, մինչդեռ փորձառու ուսուցիչները սահմանափակվում են կարճ և հակիրճ պլաններ պատրաստելով: Եվ այնուամենայնիվ, մանրամասն դասի պլանի առկայությունը վկայում է այն մասին, որ ուսուցիչը մտածել է գալիք դասի բոլոր մանրամասները:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿԸ

1. Կարինե Թորոսյան, Կարինե Չիրուխյան, Աստղիկ Բալայան: Ինչպես պլանավորել մայրենիի դասը: Երևան, 2018:
2. Ганье, Роберт; Бриггс, Лесли (1974), Принципы учебного проектирования (1-е изд.), Нью-Йорк: Холт, Райнхарт и Уинстон, 2007
3. Скоурон, Дженис. Эффективное планирование урока: руководство для каждого учителя по эффективному обучению. Thousand Oaks, Калифорния: Corwin Press, 2006.
4. Тайлстон, Донна Э. Уокер. Что должен знать каждый учитель об учебном планировании Thousand Oaks, Калифорния: Corwin Press, 2003.